

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Postadres

Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres

Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactgegevens

nijmegen.nl/contact

Ons kenmerk

D252712418

Bijlage(n)

Bijgevoegd: Ja

Datum 4 november 2025

Onderwerp Motie “Versterk de Nijmeegse chipsector”

Geachte leden van de raad,

Aanleiding

Op 28 mei 2025 heeft u de motie “Versterk de Nijmeegse chipsector” aangenomen. In deze motie roept u het college op om een analyse uit te laten voeren naar de sterktes en zwaktes van de concurrentiepositie en toegevoegde waarde van Nijmegen in de semiconsector ten opzichte van vergelijkbare regio's zoals Eindhoven, Enschede en Dresden. Het college is verzocht deze analyse uit te voeren in samenwerking met relevante partners en de resultaten hiervan uiterlijk in december 2025 aan u voor te leggen. Daarnaast geeft u opdracht om in samenwerking met triple helix-partners de bestaande initiatieven zo snel mogelijk te intensiveren en te versnellen, met als doel de Nijmeegse chipsector sterker te positioneren binnen regionale, nationale en Europese beleidskaders en investeringsprogramma's en werkgelegenheid te behouden. Via deze brief informeren we u over de uitgevoerde motie.

Welke analyses hebben we laten uitvoeren?

Samen met Hightech NL, The Economic Board, Oost NL, provincie Gelderland en Briskr hebben we drie verschillende analyses gemaakt. Hightech NL is de landelijke branchevereniging van onder andere de semiconindustrie met veel kennis en data van de semiconsector. Met de andere actief betrokken organisaties werken we al veel samen om semiconcluster in Nijmegen te versterken. Zij beschikken dan ook over veel expertise op dit dossier. In bijlage 1 is de semiconwaardeketen en de semiconindustrie in Nederland in beeld gebracht. Bijlage 2 is een kwalitatieve analyse van Dresden en Leuven in vergelijking met Nijmegen. De omvang van de industrie en de aanwezigheid van activiteiten uit de semiconwaardeketen zijn in beeld gebracht. Bijlage 3 is een SWOT-analyse voor onze regio op basis van de eerdere analyses en kennis en ervaring van Hightech NL, The Economic Board, Oost NL, provincie Gelderland en Briskr.

Hoe ziet de semiconwaardeketen er uit?

Voor de analyses is een vereenvoudigde waardeketen van de semiconindustrie gemaakt. In bijlage 1 is te zien hoe een chip zich ontwikkelt van idee tot toepassing, en welke soorten bedrijven in Nederland aan elke fase bijdragen.

De hoofdketen bestaat uit vier fasen:

1. Chipontwerp – het bedenken en modelleren van de structuur en functies van de chip.
2. Front-end productie – het maken van de chip op een siliciumwafel.
3. Back-end productie – het samenstellen, verpakken en testen van de chip zodat deze klaar is voor gebruik.
4. Systeemintegratie – het inbouwen van de chip in apparaten, machines of grotere systemen.

In Nederland beheersen maar een paar bedrijven de hele keten van ontwerp tot eindproduct. Dit zijn de Integrated Device Manufacturers (IDM's), zoals NXP, Nexperia en Ampleon. Dat zijn bedrijven met een lange geschiedenis in de halfgeleiderindustrie en veel kennis van radiofrequentie (RF) en vermogenschips. Daarnaast is er een breed netwerk van gespecialiseerde bedrijven die onderdelen, machines, materialen en diensten leveren voor verschillende stappen in de keten. Voorbeelden zijn ASML, ASMI, Besi, ASMPT, Boschman, VDL, Neways, Nearfields en Lamers.

Ook vormen kennis, onderzoek en innovatie de ruggengraat van de semiconwaardeketen. Onderzoeks- en onderwijsinstellingen werken nauw samen met bedrijven om nieuwe kennis, technologie en talent te ontwikkelen. Zij vertalen fundamenteel onderzoek naar praktische toepassingen, waardoor de volgende generatie chips en productietechnologieën mogelijk wordt. Denk bijvoorbeeld aan fotonica, quantumtechnologie en geavanceerde verpakkingen.

Wat zijn onderscheidende activiteiten in onze regio?

In Gelderland zijn de meeste activiteiten in de semiconindustrie geografisch geclusterd rond Nijmegen, en vooral op de Novitech Campus, het hart van het regionale ecosysteem. Uit de analyses blijkt dat hier bijna alle onderdelen van de waardeketen aanwezig zijn: van ontwerp en productie tot verpakking, testen, onderzoek en systeemintegratie. De aanwezigheid van alle activiteiten uit de waardeketen op één geografische locatie is uniek in vergelijking met Twente, Brainport, Leuven en Dresden. De andere regio's zijn vaak sterk in een paar fasen in de waardeketen.

Daarnaast is de totale omvang van de totale semiconactiviteiten rond Nijmegen fors. De analyse laat zien dat Nijmegen qua werkgelegenheid de tweede semiconregio van Nederland is.

De productiefaciliteiten in Nijmegen zijn uniek voor Nederland en België. In Duitsland (o.a. Dresden) zijn meerdere productiefaciliteiten van verschillende eigenaren aanwezig. In Dresden wordt op dit moment een nieuwe fabriek gebouwd waar meerdere bedrijven in

samenwerken. De nieuwe fabriek kan efficiënter chips produceren en kan ook geavanceerdere chips maken dan de fabriek in Nijmegen. De fabriek ICN8 in eigendom van NXP produceert chips in Nijmegen. Deze chips worden nu en naar verwachting in de toekomst nog volop gebruikt bijvoorbeeld in de autoindustrie.

Het ecosysteem rondom Nijmegen beschikt daarnaast over uitstekende onderzoeksfaciliteiten met de Radboud Universiteit, CITC/TNO en OnePlanet Research Center (samenwerking met o.a. imec). CITC is recent onderdeel geworden van TNO waarbij TNO de ambitie heeft om de semiconactiviteiten van CITC in Nijmegen nog verder uit te breiden. Deze organisaties verbinden fundamentele wetenschap, toegepast onderzoek en industriële innovatie. Ze werken aan nieuwe technologieën voor de toekomst, zoals AI-chips, nieuwe materialen en sensortechnologie.

Hoe willen we initiatieven intensiveren en versnellen?

In de motie “Versterk de Nijmeegse chipsector” roept u het college op om in samenwerking met triple helix partners de bestaande initiatieven zo snel mogelijk te intensiveren en te versnellen. In onze regio zetten veel partijen zich in om het semiconcluster te versterken. De inzet van deze partijen is echter niet gezamenlijk: er is geen gezamenlijke ambitie. Daarnaast ontbreekt er coördinatie op de uitvoering van de activiteiten om die ambitie te realiseren. Het gevolg zou kunnen zijn dat de regio een duidelijk profiel mist (of dat het Rijk en bedrijfsleven dit niet ziet) en haar unieke positie niet weet te verzilveren. Sterker nog, bij onvoldoende actie is het zelfs mogelijk dat het semiconcluster in Nijmegen verzwakt of uit elkaar valt. Provincie Gelderland en gemeente Nijmegen hebben daarom voor de zomer van 2025 het initiatief genomen om een triple helix regiegroep Lifeport Semicon op te richten die regie gaat voeren om het semiconcluster in Nijmegen verder te versterken en door te ontwikkelen. Naast de gemeente en provincie nemen NXP, ASMPT, Radboud Universiteit, HAN en ROC Nijmegen deel aan deze regiegroep.

Vanuit de regiegroep wordt de komende periode de gezamenlijke regie op de Nijmeegse semiconsector verder vormgegeven. Daarbij wordt met partners gewerkt aan initiatieven en projecten op het gebied van talentontwikkeling, marktstrategie, ruimte, innovatie en profilering en positionering. Voor deze initiatieven is een financiële bijdrage nodig van alle betrokken partijen, waaronder de gemeente. In de Stadsbegroting 2026–2029 zijn aanvullende middelen opgenomen om de bestaande initiatieven te versnellen en intensiveren. In de stadsbegroting is jaarlijks € 250.000,- en een reserve van € 1 miljoen opgenomen als de gemeentelijke bijdrage aan deze gezamenlijke uitvoering en kan worden ingezet als cofinanciering om private investeringen te stimuleren en aanvullende middelen van andere overheden te verkrijgen.

De regiegroep bevindt zich momenteel in de oprichtingsfase en is nu twee keer samengekomen. In de eerste helft van 2026 worden de prioritaire projecten en de bijbehorende financiële inzet verder uitgewerkt, zodat vanaf dat moment daadwerkelijk uitvoering kan worden gegeven. Met deze gezamenlijke inzet leggen we de basis voor een sterke en toekomstbestendige chipsector in Nijmegen. Door kennis, vakmanschap en samenwerking te verbinden, versterken we niet alleen onze regionale economie, maar ook

de werkgelegenheid voor vele Nijmeegse inwoners. De komende periode werken we met onze partners verder aan concrete projecten binnen de Regiegroep Lifeport Semicon, zodat Nijmegen haar unieke positie in de Nederlandse en Europese halfgeleiderindustrie kan behouden en verder uitbouwen.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

A.P.W. van de Klift
gemeentesecretaris

H.M.F. Bruls
burgemeester